

Bijgevolg wordt het verzoek voor een voorlopig bewindvoerder ongegrond verklaard en de procedure tot gerechtelijke reorganisatie geopend.

Hof van Cassatie 31 mei 2018

INSOLVENTIE

Faillissement – Aangifte en verificatie van schuldvoorwaarden – Persoonlijke zekerheid – Zakelijke zekerheid
INSOLVABILITÉ

Faillite – Déclaration et vérification de créances – Sûreté personnelle – Sûreté réelle

Op 31 mei 2018 heeft het Hof van Cassatie zich uitgesproken over artikel 63, tweede lid faillissementswet en meer bepaald of de verplichting voor wat betreft schuldvorderingen gewaarborgd door een persoonlijke zekerheid (art. 63, tweede lid Faill.W.) kan worden uitgebreid naar zakelijke zekerheidstellingen voor andermans schuld.

Ter herinnering artikel 63, tweede lid Faillissementswet legt op dat:

“Elke schuldeiser die geniet van een persoonlijke zekerheidstelling vermeldt dit in zijn aangifte van schuldvordering of uiterlijk binnen zes maanden vanaf de datum van het vonnis van faillietverklaring, tenzij het faillissement eerder werd afgesloten, en vermeldt naam, voornaam en adres van de natuurlijke persoon die zich kosteloos persoonlijk zeker heeft gesteld voor de gefailleerde, bij gebrek waaraan deze bevrijd is.”

Deze bepaling is (gedeeltelijk gewijzigd) behouden in artikel XX.156 WER.

Het Hof zegt voor recht dat:

“Deze bepaling die enkel persoonlijke zekerheidstellers treft is niet van toepassing op diegene die [een] zakelijke zekerheid hebben gesteld om een schuld van de gefailleerde te waarborgen.”

De beslissing van het Hof sluit aan bij de doelstelling van artikel 63, tweede lid Faill.W., namelijk de curator in staat stellen om persoonlijke zekerheidstellers te informeren over de mogelijkheid om bevrijding te bekomen (MvT nr. 1811/001, Parl.St.2004-05, 7-9). Aangezien zakelijke borgen niet bevrijd kunnen worden (art. XX.173 WER), is er geen noodzaak om zakelijke borgen te informeren en aldus de curator te wijzen op hun bestaan. Bijgevolg is er geen verplichting voor de schuldeiser om bij zijn aangifte zakelijke borgen te identificeren en mee aan te geven.

Hof van Justitie 6 juni 2018

Zaak: C-250-17

INSOLVENTIE

Grensoverschrijdende insolventie – Europese insolventie

INSOLVABILITÉ

Insolvabilité transnationale – Insolvabilité européenne

Op 25 juli 2008 heeft Tarragó da Silveira (hierna, eiser) een rechtsvordering ingesteld tegen Espírito Santo Financial Group (hierna, verweerder) bij de rechtbank van eerste aanleg in Portugal ter betaling van een uitstaande schuldvordering. Op 24 oktober 2014 wordt verweerder failliet verklaard te Luxemburg. Naar aanleiding van de insolventieprocedure in Luxemburg oordeelt de rechtbank te Portugal dat conform artikel 15 insolventieverordening 2000 de gevolgen van de insolventieprocedure op dit geding door het Portugees recht worden beheerst en dat ingevolge artikel 277, e) van het Portugese Wetboek Burgerlijke Rechtsvordering dit geschil geen uitspraak behoeft. Eiser gaat tegen deze beslissing in cassatieberoep. Eiser argumenteert dat artikel 15 insolventieverordening enkel betrekking heeft op lopende rechtsvorderingen betreffende een bepaald goed of recht en dat rechtsvorderingen tot betaling van een geldsom buiten het toepassingsgebied vallen. Hierop stelde het Hoogste Portugese Gerechtshof volgende prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie:

Is artikel 15 insolventieverordening 2000 van toepassing op een lopende rechtsvordering strekkende tot betaling van geldbedrag en schadevergoeding aanhangig bij een rechterlijke instantie wanneer de schuldenaar in een andere lidstaat insolvent is verklaard?

Op basis van de context van artikel 15 insolventieverordening stelt het Hof dat het begrip lopende rechtsvorderingen ruim moet worden geïnterpreteerd. In artikel 4, 2., f) insolventieverordening wordt immers aangegeven dat lopende rechtsvorderingen zijn uitgesloten van artikel 4 insolventieverordening zonder dat deze rechtsvordering betrekking moet hebben op een bepaald recht of goed. Bovendien kan uit artikel 16 insolventieverordening worden afgeleid dat de zinsnede “*rechten en goederen waarover de schuldenaar het beheer heeft verloren*”, verwijst naar de insolventieboedel van de schuldenaar. Op grond van deze interpretatie is artikel 15 insolventieverordening van toepassing op lopende rechtsvorderingen die niet alleen een bepaald recht of goed betreffen, maar ruimer, een goed of recht dat onder de insolventieboedel valt (ro. 24).

Vervolgens beoordeelt het Hof artikel 15 insolventieverordening in het licht van de doelstelling van de Insolventieverordening: de efficiënte en doeltreffende afwikkeling van grensoverschrijdende insolventieprocedures. Indien men tijdens een lopende procedure plots buitenlands recht zou moeten toepassen om de gevolgen van de

insolventieprocedure op deze rechtsvordering te bepalen, dan zou de procedure omtrent deze schuldvordering en mogelijks de aangifte in de insolventieprocedure vertraging kunnen oplopen. Bijgevolg is het efficiënter om de rechterlijke instantie de gevolgen van de opening van de insolventieprocedure op een lopende rechtsvordering krachtens zijn nationaal recht te laten uitleggen (ro. 27). Echter, deze interpretatie heeft niet tot gevolg dat ook lopende procedures betreffende gedwongen tenuitvoerlegging onder artikel 15 insolventieverordening vallen (ro. 32). Vooraleer een rechter dus het nationaal recht op een lopende rechtsvordering toepast, zal hij moeten beoordelen of deze vordering strekt tot de bepaling van betalingsverplichting, dan wel een gedwongen inning van deze vordering (ro. 34).

Het Hof besluit aldus dat artikel 15 insolventieverordening in die zin moet worden uitgelegd dat het van toepassing is op een lopende rechtsvordering strekkende tot veroordeling van de schuldenaar tot betaling van een geldbedrag wanneer de schuldenaar in een andere lidstaat insolvent is verklaard en deze procedure het volledige vermogen van de schuldenaar omvat.

7. VERZEKERINGEN / ASSURANCES

*Béatrice Toussaint*²⁵

Rechtspraak/Jurisprudence

Cour de cassation 28 mai 2018

Affaire: C.17.0586.F

ASSURANCE

Assurance de dommages – Assurance de responsabilité – Action directe – Prescription

VERZEKERING

Schadeverzekering – Aansprakelijkheidsverzekering – Rechtstreekse vordering – Verjaring

A nouveau saisie de divergences entre des délais de prescription, la Cour de cassation précise par son arrêt du 28 mai 2018 (C.17.0586.F) la notion de « dispositions légales particulières » permettant de déroger au délai de prescription de 5 ans applicable à l'action directe de la personne lésée contre l'assureur (art. 88, § 2, de la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances).

L'arrêt rendu en appel décidait que l'action directe introduite par les clients d'une agence de voyage contre l'assureur de celle-ci, était prescrite au motif que l'action résultant du droit propre que la personne lésée possède contre l'assureur en vertu de l'article 150 de la loi du 4 avril 2014 se prescrit par 5 ans à compter du fait générateur du dommage sous réserve de dispositions parti-

culières (art. 88, § 2, de la loi du 4 avril 2014) et qu'en l'espèce, il existait une disposition particulière à savoir l'article 30, § 1er, de la loi du 16 février 1994 régissant le contrat d'organisation de voyages et le contrat d'intermédiaire de voyages. Cette disposition prévoit un délai de 2 ans qui n'est applicable qu'en matière de contrat de voyage et qui prend cours à « la date à laquelle le contrat dispose que prend fin la prestation ayant donné lieu au différend ».

La cour d'appel retenait le délai de prescription de 2 ans visé à l'article 30 de la loi du 16 février 1994 au motif que « cette loi doit être qualifiée de loi particulière dérogeant à la prescription générale de l'article 88, § 2 » et concluait, quant à la question de la prescription, à l'application d'un délai de 2 ans à l'action contre l'assureur.

La Cour de cassation écarte cette argumentation en considérant que par « dispositions légales particulières », « on entend celles qui soumettent la prescription de l'action résultant du droit propre que la personne lésée possède contre l'assureur à un délai différent de celui dudit article 88, § 2 ».

Sur ce point, les travaux préparatoires de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre précisent que « le principe de la prescription quinquennale a été retenu sous réserve de l'application de délais différents fixés par des lois particulières » (*Doc. parl.*, Ch. repr., 1990-1991, n° 1586/1, *exposé des motifs*, p. 206).

L'article 30.1, alinéa 1er, de la loi du 16 février 1994 ne soumet pas la prescription de l'action résultant du droit propre que le voyageur possède contre l'assureur de l'organisateur de voyage ou de l'intermédiaire de voyages à un délai différent de celui de l'article 88, § 2, précité.

La Cour de cassation conclut dès lors que l'arrêt, qui considère que « l'action est prescrite » aux motifs que « la loi [précitée du 16 février 1994] doit être qualifiée de loi particulière dérogeant à la prescription générale de l'article 88, § 2 », en sorte que le délai de prescription de 2 ans prévu par l'article 30.1, alinéa 1er, s'applique à l'action des demandeurs contre la première défenderesse en sa qualité d'assureur de la responsabilité civile de la seconde défenderesse, et que « [ce] délai [est] largement dépassé au moment où l'action est introduite », viole l'article 88, § 2, de la loi du 4 avril 2014.

²⁵ Avocat à Bruxelles.